

Sygn. akt: I C 1415/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 czerwca 2022 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi, I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: Asesor sądowy Szymon Śniady

Protokolant: sekretarz sądowy Agata Wójciak

po rozpoznaniu 26 maja 2022 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa M. O.

przeciwko B. M.

o zapłatę

1. oddała powództwo;

2. zasądza od pozwanego B. M. na rzecz powódki M. O. kwotę 1938,98 (tysiąc dziewięćset trzydzieści osiem złotych dziewięćdziesiąt osiem groszy) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty.

Sygn. akt I C 1415/21

UZASADNIENIE

Powódka M. O. wniosła o zasądzenie od pozwanego B. M. kwoty 6571,03 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 28 grudnia 2020 roku do dnia zapłaty. Strona powodowa wniosła ponadto o zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów postępowania procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu strona powodowa wskazała, że pozwany 3 listopada 2013 roku zwrócił się do Kancelarii Adwokackiej prowadzonej przez powódkę w celu wszczęcia postępowania odszkodowawczego. Zgodnie z twierdzeniami strony powodowej pozwany był zobowiązany, po uprawomocnieniu się wyroku wydanego w sprawie, w której był reprezentowany przez powódkę, do zapłaty na rzecz powódki wynagrodzenia, na które składały się:

1) orzeczone koszty zastępstwa procesowego powiększone o podatek VAT;

2) 20% sumy zasądzzonego zadośćuczynienia, odszkodowania oraz ustawowych odsetek powiększonych o podatek VAT.

/pozew k.4 – 7/

Referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym dla Łodzi – Widzewa w Łodzi w dniu 25 stycznia 2021 roku wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym.

/nakaz zapłaty k.26/

Pozwany B. M. wniósł sprzeciw od niniejszego nakazu zapłaty zaskarżając go w części ponad kwotę 5700,71 zł i w tym zakresie wnosząc o oddalenie powództwa, jednocześnie uznając powództwo w pozostałym zakresie. Nadto pozwany wniósł oraz o zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego z uwagi na fakt, iż pozwany nie dał powodu powódce do wytoczenia sprawy. W uzasadnieniu strona pozwana przyznała, że powódka reprezentowała go w sprawie o sygn. akt I C 408/16, która zakończyła się prawomocnym wyrokiem z dnia 5 lipca 2018 roku. Pozwany zakwestionował, że umówione wynagrodzenie prowizyjne wynosiło tyle ile podnosiła powódka.

/sprzeciw k.86 – 88/

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

M. O. jest z zawodu adwokatem i prowadzi kancelarię adwokacką w Ł.. B. M. zawarł z M. O. w 2013 roku ustną umowę zlecenia, która polegała na wniesieniu pozwu w imieniu B. M. oraz reprezentowaniu go przed sądami powszechnymi.

/bezsporne/

Strony umówiły się, iż pozwany zapłaci powódce wynagrodzenie po zapłacie wynagrodzenia przez pozwaną towarzystwo ubezpieczeń w sprawie, w której powódka reprezentowała pozwanego. Strony umówiły się na wynagrodzenie, które wynosiło sumę 20% wygranej na rzecz pozwanego kwoty oraz zasądzone koszty zastępstwa procesowego.

/przesłuchanie B. M. znacznik czasowy 00:40:16 – 00:48:32 k.122 – 123/

Wyrokiem z dnia 5 lipca 2018 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi zasądził od Towarzystwa (...) Spółki Akcyjnej na rzecz B. M. kwoty:

- 1) 8 000 zł tytułem zadośćuczynienia wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 29 sierpnia 2014 roku do dnia zapłaty;
- 2) 2 767,34 zł tytułem odszkodowania wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 29 sierpnia 2014 roku do dnia zapłaty;
- 3) 3 920 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania.

W wyroku nie wyszczególniono kwoty zasądzonej na rzecz pozwanego z tytułu kosztów zastępstwa procesowego.

/wyrok k.12/

Towarzystwo (...) Spółka Akcyjna spełniła świadczenie na rzecz B. M. 22 września 2018 roku.

/bezsporne/

i za kwota zasądzona na rzecz B. M. z tytułu kosztów zastępstwa procesowego to 2512 zł.

/bezsporne/

Wiadomością e – mail z 22 listopada 2018 roku M. O. przekazała B. M. rozliczenie za prowadzenie sprawy. Łączna kwota wynagrodzenia wynikająca z rozliczenia wynosiła 6571,03 zł brutto. Powódka jako wartości, od których wyliczyła wynagrodzenie wskazała 8000 zł zadośćuczynienia, 2767,34 zł odszkodowania, odsetki od kwoty zadośćuczynienia od 29 sierpnia 2014 roku do 22 września 2018 roku 2514,41 zł, odsetki od kwoty odszkodowania od 29 sierpnia 2014 roku do 22 września 2018 roku 869,78 zł – łącznie 14151,53 zł, z którego 20% to 2830,30 zł. Powódka w swoim wyliczeniu do wskazanej doliczyła 23% podatku od towarów i usług oraz zasądzoną kwotę zastępstwa procesowego powiększoną o podatek VAT. W wiadomości wskazano numer rachunku bankowego powódki.

/mail k.13, rozliczenie k.14/

B. M. wiadomością e – mail z dnia 11 lutego 2019 roku zakwestionował wycenę powódki, podnosząc że ustalony procent od sprawy to 20% bez powiększania tej kwoty o podatek, oraz nie zgodził się na odliczenie prowizji w pełnym wymiarze od odsetek jakie zostały wypłacone. Pozwany wskazał ponadto, iż nie wie z jakiego tytułu zostały zasądzone koszty zastępstwa adwokackiego.

/mail z dnia 11 lutego 2019 roku k.16/

M. O. w drodze wiadomości e – mail 12 lutego 2019 roku zaproponowała zmniejszenie prowizji do 15% powiększonej o podatek VAT od kwot odszkodowania, zadośćuczynienie i odsetek. Pozwana wskazała, że wysokość należnego wynagrodzenia wynosi 5 700,71 zł, i składa się z:

- 1) prowizji zasądzone wynagrodzenie i zadośćuczynienia w wysokości 2 610,95 zł ($14\ 151,53\ \text{zł} \times 15\% = 2\ 122,72 \times 23\% = 2\ 610,95\ \text{zł}$)
- 2) koszty zastępstwa według rozliczenia stosunkowego w wysokości 3 089,76 zł ($2\ 512\ \text{zł} + 23\% = 3\ 089,76\ \text{zł}$)

/mail z dnia 12 lutego 2019 roku k.17/

10 grudnia 2020 roku M. O. wystawiła fakturę VAT nr (...) na kwotę 6 571,03 zł tytułem pomocy prawnej w sprawie o sygn. akt I C 408/16 SR Widzew z terminem płatności 24 grudnia 2020 roku. Jako nabywcę został wpisany B. M..

/faktura k.20/

Pismem z dnia 14 grudnia 2020 roku pełnomocnik M. O. wezwała B. M. do zapłaty kwoty 6 571,03 zł w terminie do 24 grudnia 2020 roku. Na powyższą kwotę składają się następujące kwoty:

- 1) 2 830,30 zł powiększona o należny podatek VAT w wysokości 23% (3 481,27 zł)
- 2) 2 512 zł powiększona o należny podatek VAT w wysokości 23% (3 089,76 zł).

Korespondencja została wysłana na adres ul. (...), (...)-(…) Ł. i była tam awizowana i pozostawiona w placówce do odbioru. Do wezwania załączono fakturę, na której znajdował się numer konta powódki.

/przedsądowe wezwanie do zapłaty k.18 – 19, potwierdzenie nadania k.21, wydruk ze strony internetowej poczty polskiej k.22 – 23/

B. M. w trakcie prowadzenia swojej sprawy przez powódkę mieszkał przy ul. (...). Pozwany nie poinformował powódki, iż mieszkanie to zostało sprzedane i nie podawał jej swojego aktualnego adresu zamieszkania.

/przesłuchanie B. M. znacznik czasowy 00:40:16 – 00:48:32 k.123 – 123v/

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o całokształt materiału dowodowego, w szczególności w oparciu o okoliczności bezsporne a także w oparciu o załączone do akt sprawy dokumenty i kserokopie dokumentów, których treść i prawdziwość nie były kwestionowane przez strony postępowania. Dokonując swoich ustaleń Sąd w istocie nie oparł się na zeznaniach świadka W. K., który nie miał wiedzy o treści stosunku zobowiązującego łączącego strony, a nawet nie pamiętał czy polecał usługi powódki pozwanemu. W zakresie przesłuchania stron Sąd uznał je za wiarygodne z wyjątkiem depozycji powódki co do ustalenia zasad wynagrodzenia świadczonego przez nią zlecenia z pozwanym z powodów wskazanych w dalszej części uzasadnienia.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

W niniejszej sprawie powódka M. O. dochodziła początkowo kwoty 6 571,03 zł tytułem zapłaty za wykonaną umowę zlecenie polegającą na udzieleniu pomocy prawnej B. M.. Pozwany w trakcie postępowania przyznał, że doszło do

zawarcia umowy zlecenia z powódką i zaskarżając nakaz zapłaty jedynie ponad kwotę 5700,71 zł kwestionując dalszą część roszczenia powódki w wysokości 870,32 zł.

Zgodnie z art. 734 § 1 k.c. przez umowę zlecenia przyjmujący zlecenie zobowiązuje się do dokonania określonej czynności prawnej dla dającego zlecenie. Jak podnosi się w doktrynie zlecenie może dotyczyć zarówno czynności prawnej z zakresu prawa materialnego, jak i czynności procesowych, podejmowanych w postępowaniu przed sądami i innymi organami władzy publicznej, przedmiotem zlecenia może być również dokonanie innych czynności (czynów) zgodnych z prawem, niebędących czynnościami prawnymi, ale które wywołują pewne skutki prawne np. wezwanie dłużnika do spełnienia świadczenia, zawiadomienie sprzedawcy o wadzie rzeczy (Komentarz do art. 734 Kodeksu cywilnego, Katarzyna Kopaczyńska - Piecziak).

Zgodnie z art. 735 § 1 k.c. za wykonanie zlecenia należy się wynagrodzenie, o ile strony nie umówiły się inaczej. W niniejszej sprawie poza sporem była okoliczność odpłatności wykonywania zlecenia przez powódkę na rzecz pozwanego, jednak spór dotyczył wysokości wynagrodzenia przysługującego powódce z tego tytułu.

Zgodnie z ustalonym przez Sąd, i w tym zakresie bezspornym, stanem faktycznym w sprawie, strony łączyła ustna umowa zlecenia, na podstawie której powódka M. O. zobowiązała się do udzielenia pomocy prawnej B. M. we wniesieniu powództwa oraz w prowadzeniu sprawy sądowej o zasądzenie zadośćuczynienia i odszkodowania. Wskazać należy, że przepisy prawa nie przewidują żadnej szczególnej formy dla umowy zlecenia, dlatego dopuszczalne jest jej zawarcie w formie ustnej jak miało to miejsce w niniejszej sprawie. Takie działanie ma jednak tę konsekwencję, iż osoba podnosząca twierdzenia o treści umowy zlecenia zobowiązana jest do jej udowodnienia innymi środkami dowodowymi niż egzemplarz umowy.

Stosownie do treści art. 6 k.c. ciężar dowodu spoczywa na osobie, która z tego tytułu wywodzi skutki prawne, zaś zgodnie z art. 232 k.p.c. to strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Norma prawna wywodzona z powyższych przepisów prowadzi do uznania, iż to powódka jako podnosząca twierdzenia o wysokości przysługującego jej wynagrodzenia obciążona jest ciężarem dowodu wykazania jego wysokości.

Należy w tym miejscu zwrócić uwagę, iż na okoliczność wysokości tego wynagrodzenia strona powodowa zaoferowała w niniejszym postępowaniu szereg dowodów pośrednich, nie prowadzących jednak do faktycznego ustalenia treści zobowiązania spoczywającego na pozwanym za wykonane przez powódkę zlecenie. W szczególności dowodem takim nie były zeznania świadka W. K., który nie miał wiedzy o ustaleniach między stronami niniejszego postępowania, a jego wiedza ograniczała się jedynie do ogólnej wiedzy na temat rynku usług prawnych i zwyczajów powódki. Podobnie za takie dowody nie sposób było uznać wyliczeń zawartych w wydrukach wiadomości poczty elektronicznej, które zostały stworzone wyłącznie przez powódkę i jednocześnie powstały już po wykonaniu umowy przez powódkę, nie zaś w momencie zawarcia umowy między stronami. Co istotne wyliczenia te nie zostały zaakceptowane przez pozwanego i były przez niego kwestionowane już na etapie przedsądowym.

W istocie jedynym dowodem zmierzającym do wykazania treści stosunku zobowiązaniowego obciążającego pozwanego było jedynie przesłuchanie stron. Był to jedyny środek dowodowy w niniejszym postępowaniu stanowiący dowód na treść oświadczeń woli stron podczas zawierania ustnej umowy zlecenia.

Należy w tym miejscu zaznaczyć, iż w swojej depozycji powódka nie wskazała żadnych szczegółów dotyczących procesu zawierania umowy z pozwanym poza ogólnikowym wskazaniem, iż stosuje tożsame zasady współpracy dla wszystkich klientów. Jednocześnie powódka podała, iż koszty przez nią pobierane to 20% (zasądzonej sumy) + VAT oraz zasądzone koszty zastępstwa procesowego powiększone o podatek VAT. Co istotne powódka w swojej depozycji nie wyjaśniła wiarygodnie by pozwany świadomie złożył oświadczenie woli o zawarciu z powódką umowy zlecenia z obowiązkiem zapłaty przez siebie wynagrodzenia w wysokości stwierdzonej przez stronę powodową. Okoliczność ta została zaprzeczona przez pozwanego – konsekwentnie wskazywał on, iż umówił się on z powódką na wynagrodzenie

brutto obejmujące 20% zasądzonej kwoty oraz zasądzone koszty zastępstwa procesowego bez jego powiększania o należności publicznoprawne.

Nie powinno uchodzić z pola widzenia, iż ceny towarów i usług oferowanych konsumentom powinny być podawane w wysokości ostatecznej, końcowej, tj. w wysokości brutto, uwzględniającej wszystkie podatki. Art. 3 ust. 2 ustawy z 9 maja 2014 roku o informowaniu o cenach towarów i usług wskazuje, iż w cenie uwzględnia się podatek od towarów i usług, jeżeli na podstawie odrębnych przepisów sprzedaż towaru (usługi) podlega obciążeniu podatkiem od towarów i usług. Prezentowanie ceny w inny sposób, a zwłaszcza wymuszanie na konsumentach konieczności podjęcia dodatkowych czynności w celu jej ustalenia może wszak prowadzić do naruszenia praw konsumenta. Jednocześnie nie stało na przeszkodzie by powódka ustaliła wysokość wynagrodzenia prowizyjnego w stawce 24,6% (a więc obejmującej 20% od zasądzonej kwoty oraz podatek od towarów i usług w stawce 23%). Jednocześnie nie ma racji strona powodowa wskazując jakoby minimalne wynagrodzenie adwokatów z wyboru wskazane w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości było wynagrodzeniem netto i podległo powiększeniu o jakikolwiek podatek. Rzecz jasna powyższe nie wyłącza obowiązków uiszczenia danin publicznoprawnych od uzyskanego wynagrodzenia lub ustalenia wyższego wynagrodzenia, jednak brak jest podstaw do przyjęcia by takie wynagrodzenie stanowiła kwotę netto.

Reasumując powyższe powódka nie udowodniła by zawarła z pozwanym umowę zlecenie, w której pozwany zobowiązał się zapłacić na jej rzecz wynagrodzenie w kwocie wyższej aniżeli 20% zasądzonej kwoty pieniężnej oraz zasądzone koszty zastępstwa procesowego.

Na rzecz pozwanego zasądzono kwotę 10767,34 zł wraz z odsetkami ustawowymi za okres od 29 sierpnia 2014 roku do dnia zapłaty, czyli do dnia 22 września 2018 roku. Odsetki ustawowe za wskazany okres wyniosły 2 792,73 zł – należy w tym miejscu podkreślić, iż na rzecz pozwanego zasądzono odsetki w niższej wysokości ustawowej, nie zaś w wyższej ustawowej za opóźnienie. Łącznie zatem pozwany uzyskał w toku procesu, w którym reprezentowała go powódka kwotę 13560,07 zł, zaś 20% tej kwoty to 2712,01 zł. Zgodnie z bezspornym stanowiskiem stron zasądzona kwota zastępstwa procesowego wyniosła ostatecznie 2512 zł. Łącznie zatem wynagrodzenie powódki należne od pozwanego wyniosło 5224,01 zł.

Zdaniem Sądu rozpoznającego niniejszą sprawę powódce za reprezentowanie pozwanego w sprawie toczącej się przed tutejszym sądem pod sygnaturą akt I C 408/16 na podstawie zawartej między stronami umowy zlecenia należało się wynagrodzenie w ostatecznej wysokości 5224,01 zł. Jednakże wobec zaskarżenia nakazu zapłaty jedynie ponad zasądzoną kwotę 5700,71 zł nakaz zapłaty stał się prawomocnym w tym zakresie (art. 505 § 2 k.p.c.). Wobec zakresu zaskarżenia nakazu zapłaty niniejsze postępowanie dotyczyło jedynie kwoty 870,32 zł, która to kwota z uwagi na poczynioną wyżej rozważania była całkowicie bezzasadna, wobec czego Sąd oddalił powództwo.

Pozwany wnosil o zasądzenie kosztów procesu od strony powodowej na podstawie art. 101 k.p.c. zgodnie, z którym zwrot kosztów należy się pozwanemu pomimo uwzględnienia powództwa, jeżeli nie dał powodu do wytoczenia sprawy i uznał przy pierwszej czynności procesowej żądanie pozwu. Powyższy przepis stanowi wyjątek od głównej zasady zwrotu kosztów która została opisana w art. 98 k.p.c. i która jest związana z odpowiedzialnością za wynik procesu. Do zastosowania regulacji z art. 101 k.p.c. potrzebne jest zatem jednoczesne spełnienie dwóch przesłanek: braku powodu do wytoczenia sprawy oraz uznanie żądania pozwu przy pierwszej czynności procesowej. Wskazać należy również, że uznanie powództwa jako oświadczenie woli pozwanego, które wywołuje skutki często także materialne, ale przede wszystkim procesowe powinno być wyraźne i oczywiste. (wyrok Sąd Apelacyjny w Warszawie z dnia 12 grudnia 2014 roku, sygn. akt I ACa 892/14).

W niniejszej sprawie pozwany w odpowiedzi na pozew wskazał, że uznaje powództwo co do kwoty 5 700,71 zł brutto – jednocześnie nie spełniając go aż do zamknięcia rozprawy. Wskazać należy jednakże, że strona powodowa jeszcze przed wytoczeniem powództwa wzywała pozwanego do zapłaty zarówno w drodze wiadomości e – mail oraz listownie z potwierdzeniem odbioru na podany przez siebie adres, natomiast pozwany nie uiszczył z tego tytułu żadnej kwoty przed wytoczeniem powództwa. Należy jednocześnie podkreślić, iż strony zawierając umowę zlecenia ustaliły termin płatności na czas po zapłacie zasądzonej kwoty przez pozwanego Towarzystwo (...) w sprawie I C 408/16 – co ostatecznie

nastąpiło 22 września 2018 roku. Biorąc pod uwagę powyższe twierdzenia pozwanego jakoby swoim zachowaniem nie dał podstaw do wytoczenia powództwa nie mogło się ostać. Pozwany miał świadomość długu i nadejścia terminu jego zapłaty, a także otrzymywał wezwania do zapłaty przed wytoczeniem powództwa – jednocześnie pozwany odstąpił od spłaty na rzecz powódki wymagalnego świadczenia.

Sąd w punkcie 2 wyroku orzekł o kosztach postępowania na podstawie art. 100 zd. 2 k.p.c. w związku z art. 98 k.p.c. Ponieważ pozwany nie zaskarżył nakazu zapłaty do kwoty 5700,71 zł należy uznać, że w tym zakresie przegrał postępowanie. Żądanie powódki zostało zatem uwzględnione w 87% i w takim zakresie pozwany winien ponosić koszty postępowania. Powódka wydatkowała ze swej strony w toku procesu łącznie kwotę 2357,68 zł, na co złożyły się: opłata od pozwu – 400 zł, wynagrodzenie pełnomocnika – 1800 zł, opłata skarbową od pełnomocnictwa – 17 zł oraz koszty komorniczego doręczenia korespondencji w wysokości 140,68 zł. Pozwany wydatkował ze swojej strony w toku procesu kwotę 1800 zł, tytułem wynagrodzenia pełnomocnika. Sąd zasądził zatem od pozwanego na rzecz powódki kwotę 1938,98 zł tytułem zwrotu kosztów procesu wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty.